

Eldres legemiddelbruk

Data fra Reseptregisteret 2004–2015

Sissel Torheim, Kari Husabø, Olaug Fenne, Hege S. Blix, Randi Selmer, Kari Furu. Avdeling for legemiddelepideologi, Folkehelseinstituttet, P.b. 4404 Nydalen, 0403 Oslo

Bakgrunn

Legemiddelbehandling av eldre kan være utfordrende. Fysiologiske endringer ved økende alder påvirker virkningen og omsetningen av legemidler i kroppen. Sammen med redusert reservekapasitet og bruk av mange legemidler fører dette til økt risiko for bivirkninger og interaksjoner. Reseptregisteret er en god kilde til kunnskap om legemiddelbruk hos hjemmeboende eldre.

Formål

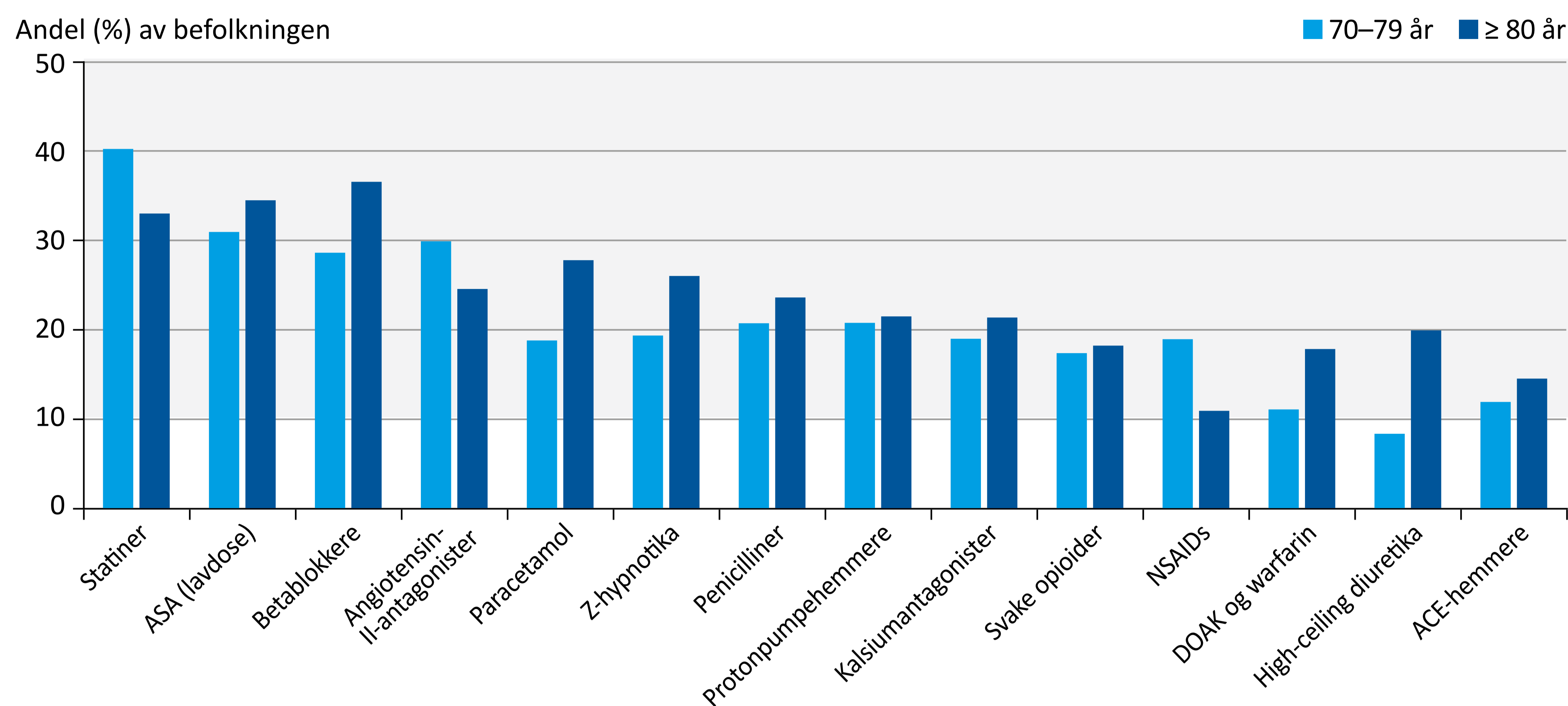
Presentere utvalgte nøkkeltall og analyser knyttet til eldres legemiddelbruk basert på data fra Reseptregisteret. Det fokuseres på de mest brukte legemidlene på resept, samtidig bruk av flere legemidler og noen utvalgte legemiddelgrupper.

Metode

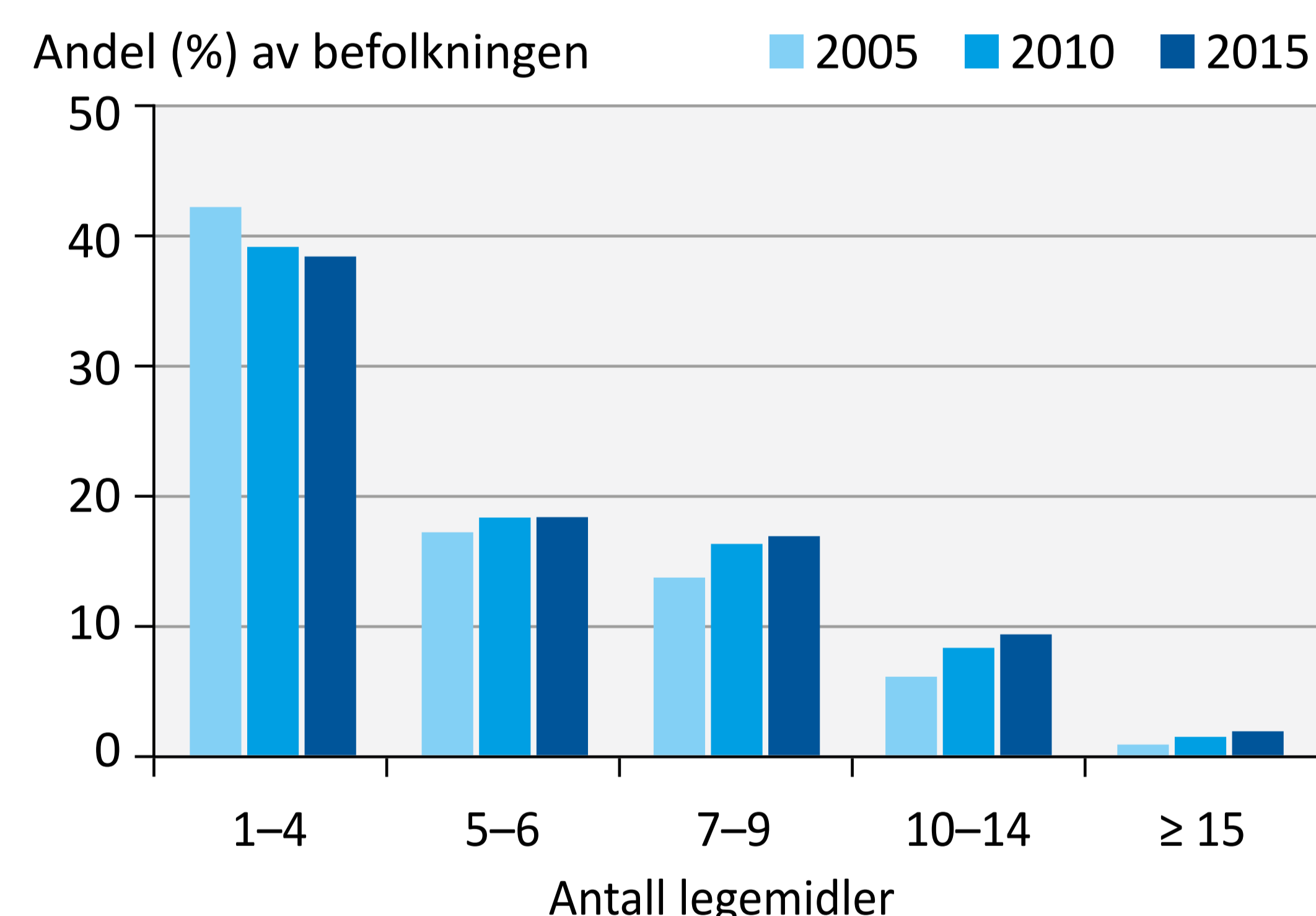
Bearbeidelse og analyse av data fra Reseptregisteret om legemiddelbruk blant eldre (≥ 70 år) i perioden 2004–2015. Reseptregisteret inneholder komplett informasjon om alle legemidler som er utlevert etter resept fra apotek fra 2004. Data for innlagte pasienter (sykehus/sykehjem) er ikke tilgjengelig på individnivå i Reseptregisteret. Legemiddelgruppene angiotensin-II-antagonister, ACE-hemmere og svake opioider inkluderer kombinasjonspreparater (fig. 1). En ny bruker i figur 3 er definert som et individ som ikke har fått utlevert legemidlet de foregående 365 dagene.

Resultat

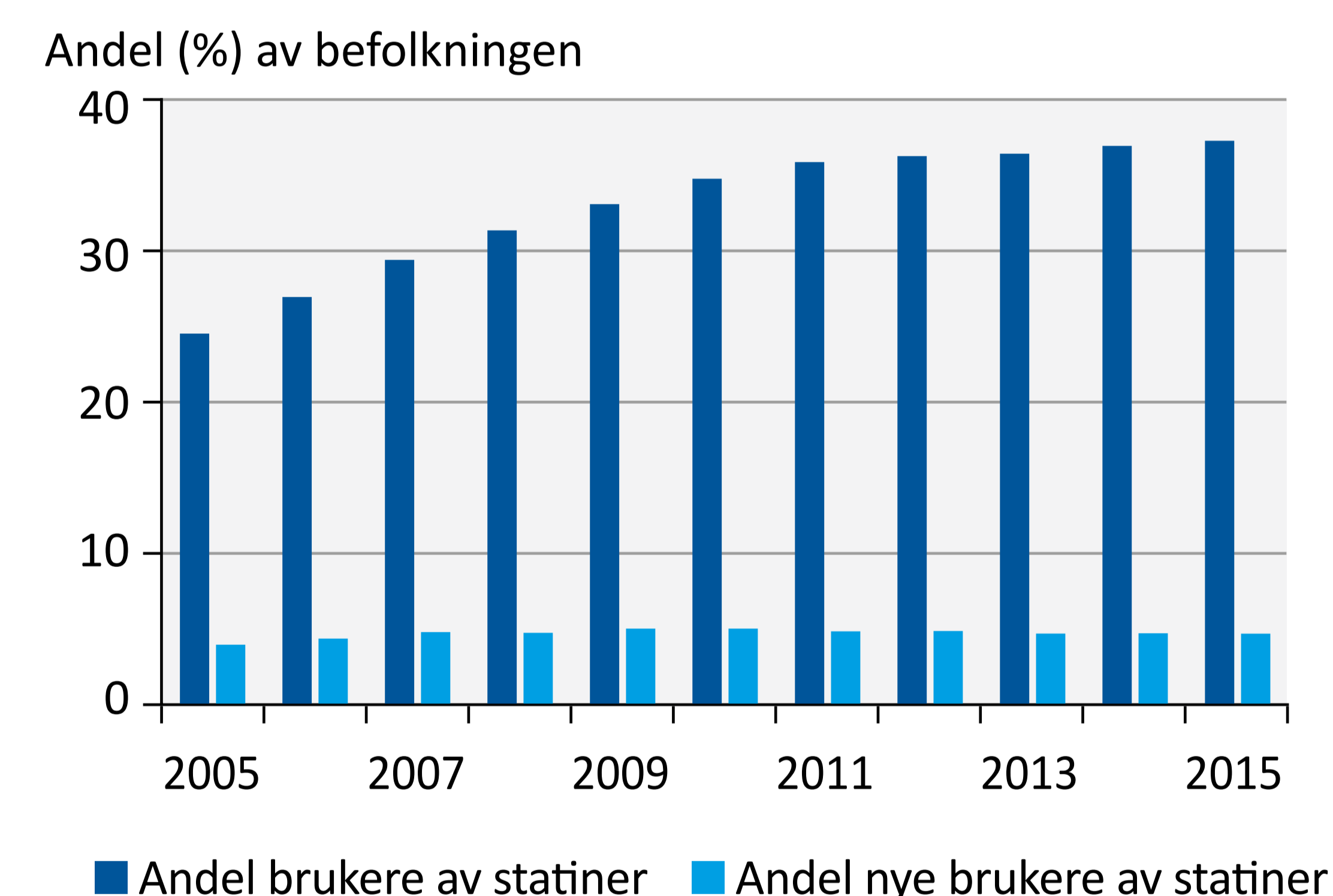
Legemidler til behandling av hjerte- og karsykdommer, infeksjoner, smerter og søvnproblemer dominerte i 2015 (fig. 1). En stor andel eldre brukte vane-dannende legemidler; 26 % av de over 80 år fikk utlevert z-hypnotika (zopiklon, zolpidem) og 18 % fikk utlevert et svakt opioid (kodein, tramdol). Andelen som brukte fem eller flere legemidler i løpet av ett år har økt i perioden 2005–2015 (fig. 2). Mens andelen statinbrukere har økt over det siste tiåret, har andelen nye brukere vært relativt stabil rundt 4–5 % (fig. 3). Andelen brukere av de nye direkte-virkende orale antikoagulerende midlene (DOAK) har vært økende i den eldre populasjonen siden de ble markedsført i 2008. Samtidig er andelen brukere av lavdose acetylsalisylsyre (ASA), warfarin og DOAK totalt sett uendret.

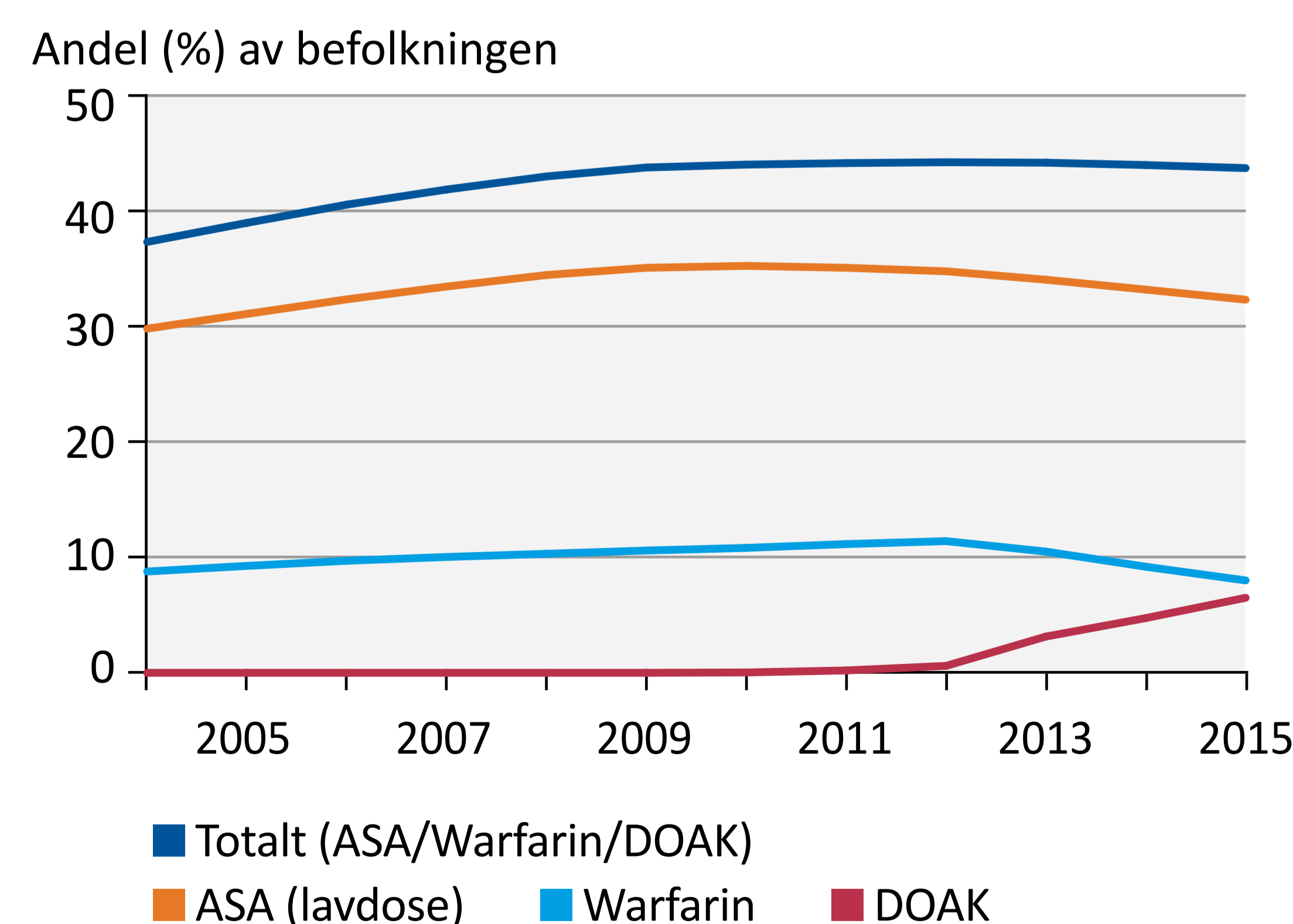
Figur 1: De mest brukte legemiddelgruppene i 2015, rangert etter høyest andel (%) brukere blant eldre (≥ 70 år).

Figur 2: Antall ulike legemidler (ATC 5. nivå) utlevert på apotek til eldre. Individene har fått utlevert legemidlet minst to ganger i løpet av året.

Figur 3: Utviklingen i bruken av statiner (ATC-kode C10AA) blant eldre.

Figur 4: Endringer i andel eldre som har fått utlevert lavdose ASA, warfarin og/eller DOAK i perioden 2004–2015.

Konklusjon

Data fra Reseptregisteret viser at andelen hjemmeboende eldre som bruker mer enn fem legemidler har økt siden 2005. Samtidig bruker en stor andel eldre legemidler som potensielt kan være uheldige, slik som svake opioider, NSAIDs og z-hypnotika. Bruk av mange legemidler samtidig øker faren for feilbruk, bivirkninger og interaksjoner. Legemiddelbehandling av eldre stiller store krav til helsepersonell. En stor andel eldre er innlagt i sykehjem de siste leveårene. Det vil ikke være mulig å gi et komplett bilde av legemiddelbruken blant eldre før individdata for pasienter på institusjon er inkludert i Reseptregisteret.